

УДК 725.182 (476)

Несцярчук Л.М., упраўленне культуры Брэсцкага аблвыканкама, Брэст

АХОВА ГІСТОРЫКА-КУЛЬТУРНАЙ СПАДЧЫНЫ БЕРАСЦЕЙШЧЫНЫ: СУЧАСНЫ СТАН, ПЕРСПЕКТЫВЫ

У справе аховы і падтрымкі гісторыка-культурнай спадчыны на Брэстчыне захоўваюцца станоўчыя тэндэнцыі.

Плённа працуюць абласны, гарадскія і раённыя каардынацыйныя саветы па ахове матэрыяльнай і духоўнай спадчыны.

Разгляд у сакавіку 2010 г. на абласным каардынацыйным савеце дзейнасці Камянецкага і Жабінкаўскага раённых выканаўчых камітэтаў па выкарыстан-

ню помнікаў гісторыі і культуры ў патрыятычным выхаванні моладзі і ўсяго насельніцтва ў ходзе падрыхтоўкі да 65-годдзя Вялікай перамогі даў добрыя вынікі.

Паўсюдна помнікі, мемарыялы, воінскія пахаванні прыведзены ў належны стан, на абелісках устаноўлены нумарныя знакі.

Актыўна ўшаноўваюцца іменны знакамітых суайчыннікаў і гістарычныя падзеі. Толькі за 2009 г., дзякуючы найперш намаганням гаррайвыканкамаў і грамадскасці ўзведзена і адкрыта 28 новых помнікаў, скульптурных кампазіцый, мемарыяльных знакаў і дошак.

Неабходна адзначыць у гэтым накірунку плённую працу Брэсцкага, Івацэвіцкага, Іванаўскага і Кобрынскага райвыканкамаў.

Як бы ні хацеў хто-небудзь паменшыць значымасць помніка 1000-годдзя горада Брэста, а такія крытыканы ёсць, да таго ж і прэса часам падыгрывае ім, усё ж помнік у Брэсце атрымаўся велічным, а галоўнае атрымаў прызнанне брэстчан.

Мы лічым, што ў рэалізацыі перспектывнай праграмы рэстаўрацыі і выкарыстання прыярытэтных аб'ектаў вобласці ў мінулым годзе мы мелі станоўчыя зрухі.

За 2005-2009 гады уведзена ў эксплуатацыю 8 гістарычных аб'ектаў, у тым ліку ў 2009 годзе – адзін з буйных аб'ектаў – палац Бутрымовіча ў Пінску пад Дом грамадзянскіх абрадаў.

Поўнаасцю адноўлены гістарычны цэнтр горада Кобрына.

Неблагімі тэмпамі рухаецца рэстаўрацыя Косаўскага палаца і Ружанскага ансамбля, а Косаўскі палац трэці год запар уключаецца ў рэспубліканскую інвестыцыйную праграму з аб'ёмам фінансавання на 2010 год у суме 2, 1 млрд. рублёў.

У тых ці іншых тэмпах акрамя Косаўскага і Ружанскага палацаў рухаецца працэс рэстаўрацыі і кансервацыі Нова-Беражноўскага, Скокаўскага, Высокаўскага палацаў, Закозельскай і Грушаўскай гістарычных капліц, у якіх мяркуецца размясціць музейныя аб'екты.

Цяпер актыўна вядзецца праца па падрыхтоўцы канцэпцый па стварэнні ў рэстаўруемых палацах і капліцах музейных аб'ектаў. На апошнім каардынацыйным савеце па ахове матэрыяльнай і духоўнай спадчыны актыўна абмяркоўвалася канцэпцыя стварэння ў палацы Нямцэвічаў у в. Скокі Брэсцкага раёна музея-асветніцкага цэнтра. Гэта будзе нетрадыцыйны аб'ект культуры, таму да яго такая пільная ўвага ўлады і грамадскасці.

Упраўленне і аддзелы культуры гаррайвыканкамаў, спецыялісты па ахове гісторыка-культурнай спадчыны сталі займаць больш наступальную пазіцыю ў адносінах да парушальнікаў Закона Рэспублікі Беларусь "Аб ахове гісторыка-культурнай спадчыны. Тое, што здарылася з несанкцыянаваным рамонтам цэркваў у вв. Гошчава Івацэвіцкага, Іванаўскага і Маларыцкага раёнаў, выклікае шмат скаргаў і зваротаў грамадзян.

Зараз увага нашага абласнога грамадска-культурнага цэнтра, аддзелаў культуры Ганцавіцкага, Драгічынскага, Жабінкаўскага, Камянецкага, Лунінецкага, Ляхавіцкага і Столінскага райвыканкамаў сканцэнтравана на якаснай падрыхтоўцы дакументаў і ўнясенні аб'ектаў духоўнай спадчыны ў Дзяржаўны спіс гісторыка-культурных каштоўнасцей Рэспублікі Беларусь. Пакуль што мы не можам пахваліцца ў гэтым накірунку працы. У Дзяржаўны спіс унесены толькі мясцовы абрад Намскі Вялікдзень у в.Аброва Івацэвіцкага раёна.

Цяпер увага Міністэрства культуры Рэспублікі Беларусь, Брэсцкага і Гомельскага аблвыканкамаў, Нацыянальнай камісіі Рэспублікі Беларусь па справах ЮНЕСКА сканцэнтравана на праблеме ўнясення ў Спіс Сусветнай спадчыны аб'ектаў драўлянай архітэктуры (храмаў, грамадзянскіх збудаванняў, жыллёвай і гаспадарчай архітэктуры вёскі) на тэрыторыі Палескага рэгіёна.

З гэтай прыемнай нагоды на базе Брэсцкай вобласці ў чэрвені гэтага года плануецца правядзенне Міжнароднай сустрэчы старшынь Нацыянальных камісій па справах ЮНЕСКА і кіраўнікоў дзяржаўных органаў па ахове помнікаў Беларусі, Расіі, Украіны і Польшчы, на якой будуць выпрацоўвацца канцэптуальныя падыходы да вырашэння гэтай архіважкай праблемы.

Ахова, вяртанне да жыцця помнікаў павінна быць заўжды ў цэнтры ўвагі нашых сродкаў масавай інфармацыі, бо гісторыка-культурная спадчына з'яўляецца надзейным падмуракам патрыятычнага выхавання нашых грамадзян.